

ישראל תצטרך להוכיח שהיא מסוגלת "לספק את הסחורה"

written by מאיר בן שבת | 17.11.2024

הנשיא האמריקני המיועד דונלד טראמפ ייחל בכהונתו רק ב-20 בינואר 2025, אך בחירתו כבר נותנת את אותותיה בהתנהלות השחקנים במגרש האזורי והעולמי.

המינויים המסתמנים בממשל החדש הם בשורה טובה לכל מי שרואה את איראן כסכנה לשלום וליציבות בעולם, וכשורש כל הרע במזרח התיכון. הם מבשרים על כוונה לחזור ולאמץ את הגישה הריאליסטית בהתמודדות עם אתגרי החוץ של ארצות הברית ובכללם עם המשטר בטהראן וגרורותיו, ולנקוט כלפיהם מדיניות פרו-אקטיבית ותקיפה, שמבוססת על אינטרסים, כוח ועוצמה. המינויים של טראמפ הם גם מסר ברור לאויביה של ישראל.

"אני לא הולך להתחיל מלחמות, אני הולך לסיים אותן", הכריז דונלד טראמפ בנאום הניצחון שלו לאחר הבחירות. בעודו נושא את דבריו, רשם הריאל האיראני צניחה לשפל חסר תקדים שהעיד על הלכי הרוח והתחזיות סביב זירה זו.

האיתותים מצד טראמפ על רצונו לראות בסיימה של המלחמה עוד לפני ההשבעה ב-20 בינואר, היו אמורים לחלץ אנחת רווחה מצד ראשי חמאס וחיזבאללה. הם הרי מייחלים להכבדת הלחצים על ישראל בעניין זה. ואולם, במקום זאת נראה כי הדיבורים על כך דווקא הגבירו את דאגתם. הם מבינים כי שאיפתו של הנשיא הנבחר אינה מנותקת ממצב הסיום שאליו הוא יבקש לחתור.

טראמפ אומנם לא פירט עד כה את חזונו באשר לכך, לפחות לא בפומבי. עם זאת, עמדתו התקיפה ביחס לאיראן ולגרורותיה, מחויבותו לישראל ולמדינות הציר המתנגד לאיראן, יחסו למוסדות הבין-לאומיים ולתפיסות שרווחו בהם, וגישתו התכליתית החותרת לתוצאות מובהקות, הן סיבה מספקת לדאגות בטהראן ובביירות, בצנעא ובעזה.

טראמפ רוצה ישראל חזקה וְלא תלותית ומהססת

כגודל ההזדמנות שיש בגישה זו לממשלה בישראל, כך גודל האתגר שהיא נושאת בחובה. ישראל תצטרך להראות לממשל הנכנס כי השותפות עימה היא לא רק מימוש של מחויבות ערכית בין בעלות ברית החולקות תפיסה אידיאולוגית וערכים דומים, אלא גם השקעה כדאית לארצות הברית.

ישראל תצטרך להוכיח את היותה נכס לארצות הברית: ביטחוני, טכנולוגי וכלכלי.

על ישראל יהיה למצב את עצמה כמי שמסוגלת להגן על עצמה, להוביל קואליציה של מדינות

מתונות נגד איראן והאיסלאם הרדיקלי, להיות שחקן מפתח בפיתוח הכלכלי והטכנולוגי של האזור ואף לסייע בקידום האינטרסים של אמריקה באזור ובעולם. ישראל חזקה ומנצחת, לא תלותית ומהססת ² הוא יעד שאליו עלינו לשאוף בלי קשר לזהותו של הנשיא בבית הלבן. מטרה זו תעלה בקנה אחד גם עם שאיפתו של טראמפ לראות את ישראל כעוגן של ארצות הברית במזרח התיכון.

התאוששותה הצבאית המהירה של ישראל ממתקפת 7 באוקטובר, התעוזה שהפגינה מול איראן וחיזבאללה והישגיה בכל אחת משבע זירות הלחימה, יכולים לחזק את אמונו של טראמפ ביכולתה להשיג זאת, וגם את האשראי לכך.

ישראל פגעה קשות בחמאס בעזה ובחיזבאללה בלבנון. היא הנחיתה מכה כואבת על החות'ים בתימן, חשפה את איראן לעימות ישיר שממנו היא ביקשה להימנע, הוכיחה שטהראן לא יכולה להושיע את כוחות הפרוקסי שלה מידיה של ישראל, והמחישה כי איראן חדורה על ידה.

למרות זאת, ישראל עדיין לא השיגה את כל מטרותיה. חיזבאללה מצליח לבסס שיגרה של ירי רקטות וכטב"מים לעומק ישראל ולערי הצפון בנוסף לישובים סמוכי הגבול, ואנשיו מצליחים לגבות מחיר מכוחות צה"ל באזורי הלחימה בלבנון. חמאס בעזה מזנב בכוחותינו וממשיך לשמור את מעמדו על ידי השליטה בסיוע ההומניטרי. הנהגת הארגון ממשיכה להתעקש על דרישותיה בנוגע לחטופים. בשני הארגונים עדיין יכולים להתאושש מהמכות שחטפו, ובזמן פחות ארוך ממה שמקובל לחשוב. זאת, הודות ליכולות השיוריות שלהם, לתמיכה החיצונית שמובטחת להם, לפעילי השטח ולנאמנים הרבים שעדיין נותרו, ולמרכיבים שהם מנסים לשלב בכל הסדרה עתידית.

הסרת המשקולות של ממשל ביידן

לצד הכרת הטוב על התמיכה והסיוע הרב מצד הנשיא היוצא ג'ו ביידן ואנשיו, איננו יכולים להתעלם מפצעי הלחץ שנלוו לכך. כשארצות הברית דורשת להוריד את עצימות הלחימה ולספק סיוע כלכלי, שחלק גדול ממנו מגיע לחמאס ומשמש אותה לאספקת לוחמיה ולחיזוק משילותה מול האוכלוסיה, היא מאריכה את המלחמה, מגדילה את הסיכונים לכוחות צה"ל, מרחיקה את הסיכויים לעסקה ומעצימה את הסבל. כאשר לוחצים על ישראל לאפשר אספקת מזון, חשמל, דלק ואפילו אינטרנט, משדרים לחמאס את המסר ³ אתם תמשיכו להילחם בישראל ואנחנו נדאג לתמיכה הלוגיסטית.

כדי שישראל תוכל להשלים את מלאכתה בעזה במהירות, נדרשת בראש ובראשונה הסרתן של המשקולות שוושנינגטון הניחה על רגליה. הדברים אמורים ביחס לעצימות הלחימה, לכמות ולשיטת החלוקה של הסיוע ההומניטרי ולניוד של כל האוכלוסייה אל אזורים מוגנים ברחבי הרצועה. צה"ל ממילא ימשיך לפעול בתחומים אלה בהתאם לדרישות הדין הבין-לאומי. גישה זו תאפשר טיפול יסודי ומהיר יותר ביכולות השיוריות של חמאס, תפקיע ממנו את שליטתו במשאבים הנחוצים לאוכלוסייה ותגביר את הלחץ על מנהיגיו לקדם עסקה. זהו גם הבסיס לכל

דיון באשר ל"יום שאחרי".

לצד זאת, יש להגביר את הלחצים גם על דרג ההנהגה היושב בקטאר. לא ברור מה עלה בגורל האיומים לסילוק בכירי חמאס שמתארחים בשטחה. אין להרפות מכך. הסרת הכפפות מול קבוצה זו עשויה לשרת שתי מטרות חשובות: הראשונה ² כדי לפגוע במפקדת הארגון שמכווינה ומתאמת את פעילותו ותפעל לשיקומו, והשנייה ² כדי לקדם עסקה להשבת החטופים.

ישראל צריכה לפעול מהר ובהחלטיות גם כדי לעצב את המציאות בגבול הצפון. הגיע הזמן לגבות מחיר גם ממדינת לבנון. במקביל לפעילות הקרקעית בדרום המדינה, נכון להרחיב את הפגיעה בביירות, לשבש את פעילות שדה התעופה, לבחון הטלת סגר ימי ולהגביר על ידי כך את הלחץ הפנימי על חיזבאללה.

מעל לכול, האתגר המרכזי הוא המאבק באיראן. חיזורי ממשל בידן אחרי האיראנים הגבירו את תעוזתם והחלישו את מעמד ארצות הברית באזור כולו. בטהראן פירשו את המדיניות הזו כחולשה וכתעודת ביטוח לאי הפעלת כוח נגדה. חולשה מזמינה רוע.

איראן איננה רק בעיה של ישראל, גם לא של האזור בלבד. איראן היא איום על השלום והיציבות בעולם. התקפות הטילים על ישראל מספקות המחשה לכך. לא נדרש דמיון מפותח כדי להבין איך יראה החיבור בין הטילאות האיראנית המודרנית לנשק גרעיני. העולם נחשף לסכנה גם דרך הסיוע האיראני למלחמתה של רוסיה באוקראינה, הפעלת רשת ארגוני הפרוקסי והפצת נשק איראני, במודל שמאפשר הרבה ובזול. ארצות הברית צריכה להוביל את הטיפול בה, בשותפות עם בנות בריתה. לא רק בהיבטי גרעין, אלא גם בהיבטי תפוצת נשק, הפעלת גורמי חזית, הנעת טרור. הגיע הזמן לרסק את המודל האיראני שבו השולח פטור מאחריות למעשיו של השליח.

המאבק בתוכניותיה של איראן לא סובל דיחוי. המאמצים הדיפלומטיים לא ריסנו את המפלצת. נדרשת מערכה רחבה ועמוקה יותר, שמשלבת מאמצים מדיניים, צבאיים וכלכליים, בהובלת ארצות הברית. ישראל תמלא את חלקה.

פורסם ב-N12, בתאריך 17.11.2024.

הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.